

Jeugdclub NonStop, een Oostends verhaal !

door Gerard Daniëls

WAT VOORAF GING:

De tweede wereldoorlog (40-45) liet een ontredderde jeugd achter. De vroegere verheven idealen met patriotische gevoelens en vlaggengezwaai bleken plots een grote ontgoocheling. Overal ter wereld ontstonden rebellerende jongerenbenden waarover de overheid zich terecht zorgen maakte. In de verschillende landen kregen ze een typische naam: Halbstarke (D), hooligan (GB), blouson noir (F), vitellone (I), stiljagy (R), nozem (B). Het idool van die jongeren heette James Dean met de film "Rebel without a cause."

De eerste die een educatieve benadering beproefde, was de Franse jeugdrechter Chazal. Hij richtte zijn "maisons de la jeunesse" op, bedoeld om de ontwortelde jongeren samen te brengen en met behulp van sociale werkers te kanaliseren naar een maatschappelijk aanvaard gedrag. Het succes groeide ruimer uit dan verwacht want ook de niet-ontspoorde jeugd kwam er gretig op af. Deze mengeling van beide groepen bleek een gedroomde therapie en kreeg spoedig elders navolging.

In Oostende was het probleem nog niet zo crimineel gevaarlijk, maar toch constateerde men hier dat veel jongeren nergens bij aangesloten waren en in losse groepjes een eigen territorium trachtten te beheersen. Door beleidsverantwoordelijken en jeugdleiders werd er veel over gepraat en spontaan ontstond een soort jeugdraad die talrijke initiatieven ontwikkelde; Debatavond op 12.06.1962 in het Kursaal met Danneels, Jan Felix, Raymond Huylmand, Fred Rigaux, Marc Struys; kiezing van een jeugdburgemeester (Manu Verlinde) met ontvangst op het stadhuis op 30.06.62; filmavond op 31.01.63 met de prent "jazzbandieten"; jeugdrally's en veel andere naar de jeugd gerichte activiteiten. Deze eerste losse jeugdraad lag ook aan de basis van twee vaste organisaties: "*het Aktiecomité voor de jeugd*" en de oprichting van "*Jeugdclub NonStop*."

Het Aktiecomité voor de jeugd kende een eerste contactvergadering op 13.01.63 en werd bijeen geroepen door dhr Beauprez (hoofdpolitiecommissaris), Borrey (Ostiwe), Daniëls (jeugdraad), Declerck (Seascouts), Felix (vzw jeugdclubs), Frère (Stedelijk speelplein). Vanaf het begin werd een evenwicht gezocht tussen de drie levensbeschouwingen met uiteindelijk als tenoren: Alfons Laridon (vrijzinnig), Stefaan Lievens (neutraal) en Gerard Daniëls (confessioneel). Het werd een soort parlement voor jeugdbeleid en zou de voorloper worden van de huidige jeugdraad. Aan te stippen valt dat zowel Laridon (La Casa) als Lievens (OHK) later eveneens stichter werden van een eigen jeugdhuis.

HOE JEUGDCLUB NONSTOP BEGON

In Gent was men reeds gestart met een jeugdhuis wat ook in de pers uitvoerig werd belicht. Niet te verwonderen dat drie heren van de voorlopige jeugdraad er op 02.12.62 een kijkje gingen nemen: Felix, Frère, Daniëls. Zij kwamen blijkbaar onder de indruk van wat zij te zien hadden gekregen want op de terugweg kreeg de droom om een eigen jeugdclub op te richten vaste vorm. Twee dagen later werd aangeklopt bij het toenmalig Stadsbestuur dat gewillig op de idee inspeelde en de zalen van de leegstaande Stadsschouwburg ter beschikking stelde. De zaterdag (08.12.62) van dezelfde week werd een v.z.w. gesticht en de statuten verschenen in het Staatsblad van 20.12.62 (punt 5083, blz.1953). De eerste beheerraad werd gevormd door Jan Felix (voorzitter), Gerard Daniëls (o/voorzitter),Thérèse Decler (secretaresse), Roger Boels (penningmeester) en de leden Rita Bracke, Maurice Frère, Wilfried Geldhof, Raymond Valcke. Dat deze mensen hun ideaal gestand deden, bewijst het feit dat ze met zijn allen persoonlijk borg stonden voor een renteloze lening van 300.000fr (7500 €), aangegaan bij de dekenij van Oostende (deken Butaye).

voor bepaalde ritmische dansen in de micro omgeroepen dat die alleen in de gelijkvloerse hal mochten worden uitgevoerd. Wat telkens een ware volksverhuizing teweegbracht. Men rock'n-rolde dan in de hal tot op de trappen toe en na de dans spoedde ieder zich terug naar zijn tafel in de bovenzaal waar de pinten waren blijven wachten. Prettige taferelen die alleen met jongeren te beleven vallen !

JEUGDCULTUUR

Haar opdracht indachtig werd vanaf het eerste jaar een uitgebreide gamma van vormende activiteiten ontwikkeld. Een volle zaal woonde de toneelopvoering "Dromen" van Karel van Rijn bij onder de regie van Ronny Catteeuw. Quizavonden met Julien Van Remoortele en Pol VandeVelde verliepen ongemeen boeiend. Liefst vier opeenvolgende tentoonstellingen sierden de inkomhal: Foto's van fotoclub Candella (o.l.v. Paul Cloet), Stijlvol drukwerk (Lowyck), Zeefdruk (Paul Carbon), Modelvliegtuigbouw (G. Van Soest). Er was het optreden van de eerste eigen muziekgroep *The Lightnings*. Een maandelijks *informatieblad* zag het levenslicht. Niet te verwonderen dat zelfs gouverneur Van Outryve d'Ydewalle een kijkje kwam nemen naar dit verrassend nieuw jeugdgeburen.

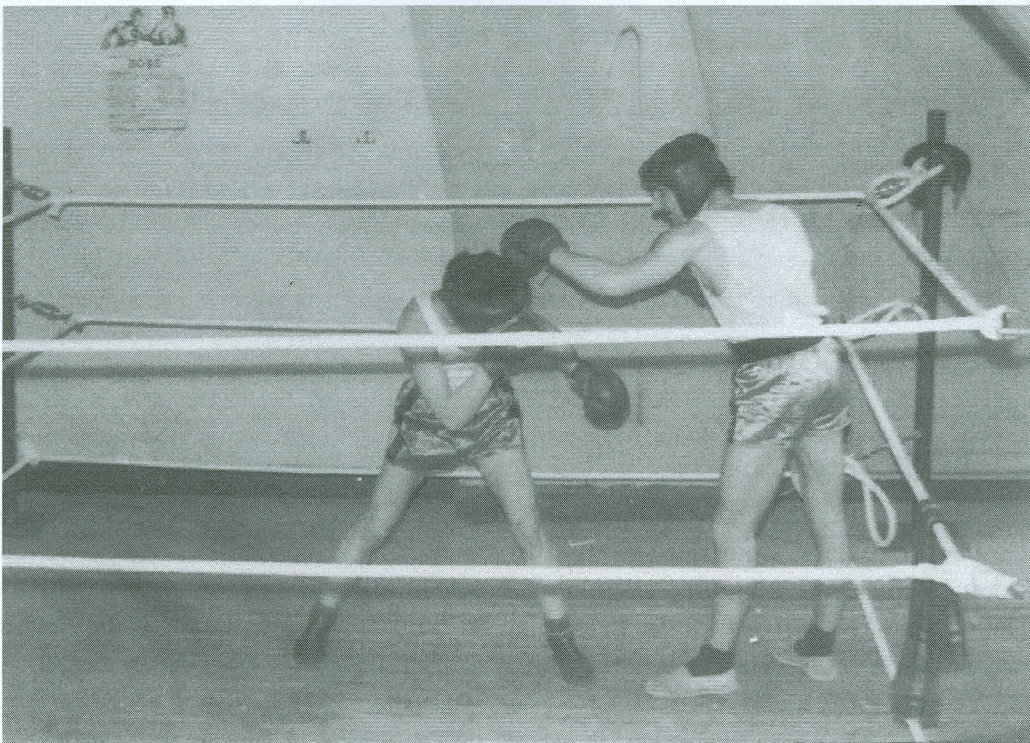
Vooraf de eigen toneelclub "Electra" scoorde hoge toppen. Elk jaar waren er nieuwe optredens: "Gisteren was er toekomst", "Wie krijgt een baby", "Over moord gesproken", "Een buitenkansje", enz. Toen dhr Wyffels als vaste regisseur was aangetrokken, werd zelfs een tweede plaats veroverd in de rangschikking van het Westvlaams Toneelverbond. Jacky Lafon, één van de ijverigste actrices, heeft er de smaak voor haar latere carrière in de showwereld gewis ontdekt.

Ook kleinkunstavonden genoten bijzonder veel bijval. Bijna al de toenmalige Vlaamse vedetten maakten er hun opwachting en voor sommigen betekende het een eerste stap in hun verdere loopbaan. Citeren wij: New Sadi Quartet, The Bob Boon Singers, Ron Davis, Urbanus van Anus, Miel Cools, John Terra, Nicole en Hugo, Ben Cramer, Joke Bruys, de Lachzaaiers, Dimitri van Toren, Wim DeCraene, Willem Vermandere, Johan Vernimmen. Vooral de avond met Ferre Grignard bleek anecdotisch. De BRT-TV kwam opnamen maken en Ferre wilde er een goed figuur slaan. Hij vroeg een halve kilo boter om zijn haren glad te strijken en een volle fles whisky om de stem te smeren. De jongeren waren dol enthousiast bij zijn onconventioneel optreden. Clublid en latere vedette Arno heeft er zeker zijn inspiratie gevonden.

Het jaarlijks hoogtepunt was telkens het songfestival JES. Het betrof een zangwedstrijd met landenploegen, samengesteld uit jeugdig talent. Oorspronkelijk met drie ploegen gestart (België als winnaar) werd het snel tot zes landen uitgebreid. Fantastisch talent werd uitbundig toegejuicht: de betreurde Ron Davis, Tommy St-Jones, Joanne, Alvin Stardust en de onovertroffen Spanjaard Unsai. Het succes was zo overdonderend dat de eigen zaal uit zijn voegen barstte en de finale naar het Kursaal moest verplaatst waar het telkens een vol auditorium lokte. BRT-radio en buitenlandse zenders zonden het live uit met internationale belangstelling tot gevolg. De organisatie van het festival berustte volledig in eigen jonge handen en na de optredens werd tot in de nachtelijke uren met de jonge vedetten verbreed wat menige onuitwisbare herinnering naliet. Capiou en VanderVeken, die de presentatie voor hun rekening namen, konden er zich uitleven en zelfs J.C.. Vanbiervliet, toenmalig Kursaaluitbater, bleef er graag plakken. Ook BRT-mensen als Hugo Hellemans, Fons VanLooy en Ward Bogaert ontpopten zich tot echte NonStopfanaten. Tenslotte werd dit alles te groot voor een Jeugdclub en het geheel werd overgenomen door het Kursaal zelf. De nieuwe organisator werd Jan Theys en die wilde het tot een professioneel festival ombouwen. Het spontaan jeugdig enthousiasme ontbrak hierdoor en na een eerste editie bloedde het jammerlijk dood. De jongeren bleven echter niet bij de pakken zitten en startten in eigen zaal met beperkte middelen een nieuw festival JOI. Ook dit bereikte terug een hoog niveau maar het toppunt van JES was niet meer te evenaren.

De manicure-hobbyclub kende bij de meisjes heel wat succes

De jongens houden het liever wat steviger: de boks-hobbyclub

In de weekends steeds volle bak in de ontspanningszaal

Gerard Dangreau op bezoek tijdens het carnaval feest in NonStop

HOBBYCLUBS

Hobby betekent een liefhebberij beoefenen waaraan men in zekere mate verslaafd is. Het ter beschikking stellen van een gelegenheid om die liefhebberij in groep te beleven, creëert dan ook een ideaal kader waarin jongeren zich positief kunnen uitleven. Vandaar de aandacht die NonStop van in het begin hieraan besteedde. Er werd gestart met zes hobbyclubs die eerder uit reeds bestaande maar nu geïntegreerde groepjes werden bevolkt: dansclub, fotoclub, modelvliegclub, pingpongclub, volksdansclub en kunstinitiatieclub. Spoedig kwamen andere jongeren met eigen ideeën op de proppen en zagen nieuwe clubs het levenslicht: technische club, teken- en schilderclub, roeiclub, kookclub, debatclub, trekkersclub, toneelclub, persclub, huisorkestjes, zelfs een bokclub. In de loop der jaren verdwenen wel sommige maar meer andere kwamen ter vervanging. Tijdens de succesjaren telde men een maximum van 35 werkende clubs. Voor het jeugdhuis betekende dit dat steeds meer afzonderlijke lokalen moesten worden gevonden en ingericht. De beschikbare infrastructuur bleek daartoe niet in staat. Daarom besloot de beheerraad een groot herenhuis met aansluitend pakhuis te huren in de Cirkelstraat. De talrijke kamers boden een zee aan ruimte en het pakhuis een plotse kans om ongeduldige jongeren die de vereiste leeftijd (16j) nog niet hadden bereikt, toch in een eigen kader op te vangen. Het kersverse jeugdhuis voor de jongsten kreeg de naam *Tempo* en opende met veel bravoure de deuren. Het leverde echter slechts kortstondig succes op.

De hobbyclubs daarentegen bereikten hoge toppen. De *loopclub* bijvoorbeeld nam regelmatig deel aan crosswedstrijden in de omtrek en behaalde meerdere overwinningen wat telkens uitbundig gevierd werd. In jeugdige overmoed werd plots besloten in te schrijven op de toen befaamde volkscross te Waregem. Hieraan mochten geen aangeslotenen bij de Belgische atletiekbond deelnemen wat helaas voor de vedette van de loopclub (Eric Masscheleyn) ooit wel het geval was geweest en eenmaal getekend betekende toen nog levenslang. Geen nood echter want hij leende voor de gelegenheid de identiteitskaart van een ander lid (Freddy Eyland) en nam toch de start. En hoe! De micro op de omloop schreeuwde enthousiast dat een zekere Eyland als winnaar de meet had overschreden. Ook de radio maakte de uitslag omstandig bekend wat de echte Eyland, die thuis in zijn zetel toevallig het nieuws beluisterde, met fierheid deed opspringen nu hij zonder enige inspanning een gevierde kampioen was geworden!

De *debatclub* maakte furore op de toen opkomende TV. Daar werd een wedstrijd geprogrammeerd onder de titel "Tatertijd" (1968). Het betrof een debatwedstrijd tussen jongerenploegen. NonStop (met Daniel Weerbrouck, René Dutrieu, Ronny Decoo, André Hosdey) plaatste zich bij de acht besten op 90 deelnemers. Op 26 maart 68 stootte de ploeg door naar de halve finale. De finale werd niet bereikt maar tweemaal een half uur op TV verschijnen, had gans jong Oostende in de ban gehouden.

De *toneelclub* Electra van haar kant bereikte een tweede plaats in het westvlaams toneelverbond, de *volleyclub* werd kampioen in haar reeks in het liefhebbersverbond Decotap en het *jeugdorkestje* Cavemen bereikte de 3e plaats in het festival voor jeugdorkesten, een andere groep The We werd 4^e in het zeemeerminfestival, de *voetbalclub* speelde de Interclub-bekerfinale waar ze ongelukkig met 1-0 verloor. Het volgende jaar won ze wel de eindstrijd.

Soms gebeurden ook minder prettige voorvallen. De *roeiclub* mocht gebruik maken van de installaties van de RSNO aan de vaart Brugge-Oostende. Om een ongekennde reden sloeg één van de eenmansboten plots om en, alhoewel de anderen op het water onmiddellijk toesnelden om de boot te helpen draaien, werd de jeugdige roeier niet meer teruggevonden. Duikers hebben het lichaam de volgende dag opgehaald. Het liet in de club een enorme indruk na die lang is blijven nazinderen.

Minder dramatisch verliep het bij de *fietsclub* die deelnam aan allerlei brevettentochten. Een

valpartij was soms niet te vermijden en de noodzakelijke gipsverbanden werden dan ook steeds door vrienden en vriendinnen volgetekend met hartjes en andere herstelwensen. Het leken eerder getatoueerde exemplaren.

De *technische club* wilde ook zijn duit in het zakje doen. Ze zou de krabbekelder (speelzaal met biljart, pingpong, darts, enz) een nieuwe kleur bezorgen en zwart leek daartoe het meest geschikt in navolging van de toen heersende zwarte jekker cultuur. Helaas gebruikte men het goedkope blackvernis wat natuurlijk wekenlang een ondraaglijke stank verspreidde die het gebruik van de zaal tijdelijk onmogelijk maakte. Het avontuur van de biljartclub werd minder gesmaakt. Zij kon een occasie-exemplaar op de kop tikken. Dit moest langs het venster binnengebracht worden maar tijdens de manoeuvres van bereidwillige handen ontglipte het ongewild en viel pardoes op de straat met een gebroken ruit bovenop. De buurtbewoners schrikten alsof er een ontploffing had plaats gevonden en beweerden achteraf dat men de biljart gewild door het venster op straat had gekeild.

Ongeweten is dat ook de Oostendse reuzen, *Tone en Wanne*, hun einde in het clubhuis beleefden. Oorspronkelijk overwinterden ze in de stedelijke werkhuizen, daarna verhuisden ze naar het oud station aan het Ernest Feysplein om tenslotte terecht te komen in de inkomhal van het jeugdhuis. Wie die riskante beslissing genomen heeft, is een raadsel maar sommige jongeren vonden het in onbewaakte momenten een prettig doelwit. Met vogelpikpijlen en biljartstokken werd naar de ogen van de reuzen gemikt die nauwelijks nog herkenbaar uit het slagveld kwamen. Ze werden er snel weggehaald maar het bleek te laat want ze zijn achteraf nooit meer in het openbaar verschenen. Dat is het spijtige einde geworden van Tone en zijn Wanne.

PRESIDIUM

Elke hobbyclub werd geleid door een verantwoordelijke uit de groep. Deze clubleiders samen vormden het Presidium dat wekelijks op maandagavond bijeenkwam om alle activiteiten in het clubhuis te coördineren. Het Presidium was werkelijk de ziel van het huis en het is merkwaardig dat gedurende 15 jaar geen enkele maandag werd overgeslagen. Het voorzitterschap berustte bij een jongere die bijgestaan werd door twee ouderen: conciërge Roland Hautekiet die als secretaris optrad en beheerraadslid Gerard Daniëls die eerder een moderatoropdracht vervulde. Dit Presidium beschikte over een eigen budget, jaarlijks door de Beheerraad toegekend. Hevige debatten konden soms losbarsten want elke hobbyclub wenste natuurlijk de grootst mogelijke brok voor zijn werking te bemachtigen. Maar ook andere heikele onderwerpen konden felle discussies losweken. Gekend blijft de 'leeuwenhistorie'. Op 11 juli wordt de Vlaamse Feestdag gevierd en één van de leden vroeg om de leeuwenflag uit te hangen. Dit werd door een meerderheid bijgetreden maar anderen betwistten dit hevig omdat ze geen 'politiek' in het jeugdhuis wensten. Tenslotte werd toch een akkoord bereikt mits de voorwaarde dat in de toekomst een omvangrijke minderheid een vorm van bloccage kon uitoefenen. Bescherming van de minderheid noemde men het toen. Waar hebben wij dat vandaag nog gehoord? In zulke laaiende discussies bleek de aanwezigheid van een volwassen moderator wel eens noodzakelijk.

Naast de aandacht voor de hobbyclubs stond het Presidium ook in voor de organisatie van de algemene activiteiten. Een eerste onverwachte opdracht betrof de verhuis naar nieuwe lokalen. Na drie jaar aanwezigheid in de oude Stadsschouwburg besloot het Stadsbestuur dat dit laatste overhaast zou worden afgebroken voor de bouw van een torenhoog Europacentrum. Alhoewel beloofd was dat vooraf andere lokalen ter beschikking zouden gesteld worden, begon de aangeduide aannemer onmiddellijk panelen rond het gebouw op te stellen zodat ook de toegang stante pede werd afgesloten. Dit was zonder de jeugd gerekend want de omheining werd met honderden handen meteen tegen de grond gewerkt, zwarte vlaggen werden uitgehangen en het clubhuis ging open alsof er niets aan de hand was. Dit zette het mes op de keel van het Stadsbestuur dat nog dezelfde week de voorlopige hangaars van de jaarlijkse TechnicHotel-beurs op het Hazegras opkocht en ter

beschikking aanbood, onder voorwaarde dat het jeugdhuis zelf de inrichting voor haar rekening zou nemen. De hobbyclubs togen meteen aan het werk en het moet gezegd dat het een geslaagde uitvoering werd. Een grote zaal werd gecreëerd met in het midden een ruime danspiste en aangepaste belichting met op muziek dansende kleurschakeringen. De verhuis naar het nieuwe onderkomen verliep al even merkwaardig. Een lange stoet werd gevormd met orkest vooraan, daarna een doodskist gedragen door presidiumleden (symbool voor het begraven van de Schouwburglokalen) en dan honderden jongeren die elk een stoel, tafel of ander meubilair meesjokten. Alles werd in een lange processie door de Kapellestraat, over de brug tussen de dokken, naar het nieuwe clubhuis gedragen zonder dat een verhuiswagen eraan te pas kwam. Alhoewel oorspronkelijk gevreesd werd dat de jongeren de weg naar het nieuwe jeugdhuis voorbij de dokken in het toen nog lethargische Hazegras moeilijk zouden terugvinden, bleek dit onterecht. Tijdens de volgende jaren groeide het ledenaantal van 3000 tot ver over 5000 per jaar.

Drie jaar later zou een tweede verhuis volgen. Het Stadsbestuur wenste de verloederde wijk op te waarderen en dus moest de voorlopige barak verdwijnen om vaste bebouwing mogelijk te maken (nu *de Mast* en *Delhaize*). Oud-presidiumlid Daniël Lisabeth publiceerde onlangs nog het boek "Om en rond het Hazegras", bijna als een nostalgische reflex op wat hij er in zijn jeugd beleefde. Ditmaal had de Stad vooraf het leegstaande gebouw van de vroegere dancing "De nieuwe zaal" (eertijds Carnegie) in de Franciscusstraat opgekocht. De eigen hobbyclubs togen weer aan het werk om de zaal een eigentijds cachet te geven. Op de muren prijkten overal identieke koppen van de vedette van die tijd: Ché Guevara (+ 1967). Het werd een echt eldorado voor de jeugd met ditmaal ruimte te over. In 1977 zou het gebouw overigens nog uitgebreid worden met een heuse sportzaal. De inspiratie hiertoe werd opgedaan in New York waar bovenop garagecomplexen een opblaasbare ballon was aangebracht om als sportzaal voor de wijk te dienen. Toenmalig voorzitter Daniëls, op sportbezoek in de Amerikaanse metropool, bracht de idee mee naar Oostende en het Stadsbestuur stemde verwonderlijk onmiddellijk toe. Het zadeldak van het clubhuis werd afgebroken, een betonnen plat dak in de plaats gezet met daarop de omvangrijke opblaasbare ballon. De sporthobbyclubs kregen meteen een thuisbasis en ook de omliggende scholen maakten er gretig gebruik van.

Het ledenaantal bereikte een nieuw hoogtepunt tot 6500 per jaar of ongeveer 75% van de oudere Oostendse jeugd. Zodat mag gezegd dat bijna iedere jongere stadsgenoot van die tijd ooit lid is geweest van het jeugdhuis NonStop. De oudere Oostendenaars van vandaag spreken nog altijd over die onvergetelijke tijd uit hun jeugd !

VARIATIES

Een beheerraadslid had vernomen dat in Frankrijk een *catchgroep* overal uitbundig succes boekte. Hij gaf de suggestie door aan het Presidium met de vraag of dit misschien een opportuniteit kon zijn om ze in het clubhuis uit te nodigen. Dit moest natuurlijk aan de jongeren geen tweemaal verteld worden en binnen de kortste tijd werd de vreemde groep contractueel vastgelegd. De dag voorafgaand aan hun optreden kwam een kleine karavaan aangerold: twee vrachtwagens met materiaal en enkele caravans om hun mensen te herbergen. Het bleek een amateurgezelschap te zijn die haar oorsprong had gevonden in een Duinkerks volkscafé en hun gesprekken logen er niet om: toogpraat van de gemeenste soort gekruid met de nodige krachtwoorden. Gelukkig begrepen de jongeren, die ingezet waren om de zaal om te bouwen naar een catcharena, geen snars van dit Franse jargon. Toen de ring eindelijk was opgesteld, kwam een enorme moeilijkheid opdagen. De zaal had een vals plafond en de ruimte tussen de zoldering en de ringvloer bleek te beperkt. Bij de gevechten gebeurt het immers dat een van de atleten op de touwen gaat staan om van daaruit een luchtsprong te ondernemen naar zijn tegenstrever toe. Dit zou hem in dit geval wel hoofdpijn kunnen bezorgen wanneer hij onzacht met de schedel de zoldering zou aanstoten. De enige oplossing bestond er in het vals plafond weg te breken en een halve nacht werkten de jongeren zich

de naad uit de broek om dat te verwezenlijken. Het lukte wonderwel want de volgende dag kon een echte sportarena de clubleden verwelkomen.

Het succes sprak tot de verbeelding. De opkomst was zo massaal dat alle vrije hoekjes door rechtstaanden werden ingenomen en de zwoele atmosfeer noopte de verantwoordelijken de deuren open te houden om toch een beetje afkoelende lucht binnen te laten. De catchers genoten blijkbaar van die atmosfeer en speelden perfect hun rol van gespierde vechters die echter alle geniepige knepen uit de kast haalden om hun opponenten te fnuiken. Als de scheidsrechters dan toch eens ingrepen, kwamen ze zelf in het gevecht terecht en soms werd zo'n referee onbarmhartig buiten de ring gezwerd. Bij de toeschouwers de gelegenheid om hun verontwaardiging uit te schreeuwen. Weldra werden de catchers als goeden en slechten geïdentificeerd met gejuich en gefluit tot gevolg en dreigend gevaar dat de zaal een ontploffend munitiedepot zou worden. Gelukkig moest de politie niet worden opgeroepen!

Totaal anders ging het eraan toe bij de voorstelling van de *modeshows* (1e editie op 24 maart 1964). De voornaamste huizen van de stad verleenden hun medewerking en sommigen brachten een eigen beroepsmannequin mee. Maar dat was onvoldoende en dus werd de vraag gericht naar vrijwillige jongeren van de club. Die waren overigens snel gevonden want velen zagen een vage jeugdroom plots werkelijkheid worden.

Het overtalrijke publiek werd meteen opgewarmd. Hun vrienden en vriendinnen in die modieuze kledij zien paraderen, wekte bewondering en dito enthousiasme op. En toch kwam een adder onder het gras opduiken. Het sporthuis Deweert wenste ook zwemkledij voor te stellen en de toen opkomende en voor die tijd enigszins gewaagde mode (bikini !) kon bij sommige beheerraadslui moeilijk door de beugel. Na enige discussie werd een compromis gevonden. De meisjes in hun zogezegd minieme zwempak zouden een badmantel dragen om op te komen en slechts op het einde van het parcours even de mantel openen om zich in volle glorie te laten bewonderen. Wat natuurlijk telkens de zaal deed ontploffen. Misschien heeft toenmalig presidiumlid Noël Mylle, nu organisator van het modegala "Théâtre de la mode" in het Kursaal, hier zijn eerste belangstelling voor dit fenomeen opgedaan.

Ook *filmavonden* trokken de grote massa. Een groot doek werd tegen de wand opgespannen en de filmoperator, met het grote apparaat voor zich uit, zat temidden van het publiek. Dat was een attractie op zich. Het geheel was alles bij mekaar nog een beetje amateuristisch want als de filmband brak, en dat gebeurde wel eens, moest de vertoning even onderbroken worden om met plakwerk de einden weer aan mekaar te lijmen. Ook de omwisseling van de filmrollen vergde telkens een pauze want men beschikte slechts over één toestel. Tussen het publiek en het verloop van het gebeuren op het witte doek was er overigens een spontane interactie. Wanneer een spannende passage muisstil werd meebeleefd, kon een plotse lollige opmerking van iemand uit het publiek de zaal tot algemene hilariteit laten uitbarsten. Maar vooral innige kusscènes konden steeds op luidruchtige aanmoediging rekenen. In het clubhuis werd een film immers totaal anders meegeleefd dan in gevestigde cinemazalen waar ieder op zichzelf in stilte het gebeuren bekijkt. Overigens was de kwaliteit van de vertoonde prenten best te smaken. De nieuwste producties konden worden vertoond omdat het verdeelhuis er de kans in zag de jongeren voor het witte doek te interesseren. Dat was echter buiten de Oostendse cinema's gerekend want die dienden na een tijdje protest in bij het filmhuis dat tot een stap terug werd gedwongen. Vanaf dan bleef de toevoer beperkt tot klassiekers van de vorige generatie.

Ook buiten het clubhuis werd georganiseerd. De jaarlijkse *marathon* was het meest tot de verbeelding sprekend. In die jaren werd een marathon (42 km) nog beschouwd als de langste uithoudingsproef die menselijk gesproken kon voorgeschoteld worden. Van triatlon en 100 km-loopwedstrijden had men nog geen kaas gegeten. Het presidium besloot een wedstrijd in te richten

van Oostende naar Middelkerke en terug. De afstand bedroeg 16 km en dat werd voor jongeren lang genoeg geacht om de naam jeugdmarathon te mogen torsen. Geen geldprijzen waren voorzien, ook geen bekertjes maar wel een door Paul Vermeire speciaal ontworpen beeldje, voorstellend een jongen en een meisje naar de verre toekomst turend. De eerste editie vergde heel wat organisatorisch gewriemel. Toelating van het stadsbestuur bekomen om de zeedijk af te sluiten, liep op een sissertje uit en dus werd alleen de zone van start en aankomst door vrijwilligers vrij gehouden. De deelnemers moesten voor de rest tussen de wandelaars op de dijk hun doortocht zien te vinden. De eerste editie in 1967 kon 18 moedigen aantrekken (winnaar Walter Vanrenterghem) en tot verbazing van de toeschouwers bereikten allen de eindmeet. Dat werkte als een magneet want een jaar later telde men reeds 92 deelnemers en in 1970 zelfs 299. De climax werd bereikt in 1974 met niet minder dan 850 inschrijvingen. Men moet zich dat voorstellen: een massa binnen- en buitenlandse toeristenkijkers met daartussen een zwetende en zwoegende meute van bijna duizend atleten! NonStop mag terecht beschouwd worden als de grondlegger van de traditie van loopwedstrijden in onze stad. Wat nu haar bekroning vindt in de professioneel ingerichte "*Dwars door Oostende*" en evenzeer in het *regelmatigheids criterium* (een15-tal wedstrijden), opgezet door de Sportdienst van de Stad. Of hoe de Stad, eerst aarzelend tegenkanter, nu zelf initiatiefnemer is geworden !

ONTSPANNING

Het was een gewaagde onderneming in die nog patronaatstijd een ontspanningszaal te openen waar jongeren zelfs mochten dansen. Coëducatie was een nog onbekend begrip en schoolparty's of andere private mogelijkheden waar de jeugd vanaf 16 jaar mocht toegelaten worden, al evenzeer. Voor commerciële inrichtingen (Langestraat) gold wettelijk de minimum leeftijd van 18 jaar maar veel ouders vertrouwden die omgeving niet. Het toegekende voordeel aan de private clubs veronderstelde evenwel voldoende toezicht opdat de educatieve voorwaarden zouden gegarandeerd blijven. Daarom ook was de club, zoals voorheen aangehaald, omkaderd met een geheel van hobbyclubs, culturele en vormende activiteiten. De naam NonStop stamde trouwens hieruit voort. In de Langestraat droeg een gereputeerde dancing de naam "Stop" en als tegenreactie noemden de jongeren hun club "NonStop" om duidelijk te maken dat het er anders aan toeling. Verrassend is dat de lage leeftijdsgrens geen toevloed van jong geweld veroorzaakte. De statistiek van 1967 bijvoorbeeld toonde aan dat 16-jarigen slechts 13.2% van het geheel uitmaakten, de groep van 20j en meer bedroeg nog 25.63% en het algemeen gemiddelde klopte af op 18j en 3 maanden.

Elke jongere diende een lidkaart aan te schaffen die aanvankelijk 50fr (1.25euro) kostte maar geregeld aan de index werd aangepast. De inschrijvingen gebeurden in het secretariaat waar elk beheerraadslid vrijwillig een wekelijkse wachtbeurt vervulde. Aan de ingang moest de jongere dan telkens zijn lidkaart tonen aan de portier om toegang tot de zaal te verkrijgen. Gedurende vele jaren werd de functie van portier waargenomen door de door iedereen gekende en ontzag inboezemende René. Hij benaderde reeds de 80j, eerder klein van gestalte, woonde te Leffinge en overbrugde het traject naar het clubhuis steeds met de fiets. Maar aan de toegangspoort stond hij op zijn strepen. Niemand kon een foefje uithalen om stiekem binnen te glippen en de drogreden van vergeten kaart of ander excuus kende geen genade. En toch werd zijn gezag gewaardeerd en de jongeren spraken met veel sympathie over Renétje die spijs zijn leeftijd zo met de jeugdige mentaliteit kon meeleven.

In de zaal zelf heerste steeds een magische sfeer. Vriendschappen werden aangeknoopt, de eerste verliefdheden beleefd, sociale ervaringen opgedaan, een ontgoocheling met een traan weggepinkt. Het was zo aantrekkelijk dat reeds een half uur voor de opening de straat in beweging kwam, wachtend tot de deuren zouden openzwaaien. Het clubhuis tijdens het weekend had zijn vaste uren: zaterdag van 20u tot 24u, zondagnamiddag van 15u tot 18u en 's avonds van 20u tot 24u. Het sluitingsuur werd steeds tot de minuut gerespecteerd. Eens de laatste dans afgewerkt, stond iedereen spontaan recht om het gebouw te verlaten. Voor veel jongeren was het weekend niet volledig indien

ze niet minstens eenmaal aanwezig waren geweest. Typisch hierbij was dat menig trouwend koppel, dat mekaar in het clubhuis had leren kennen, sluiks de eigen feestdis verliet om toch even binnen te wippen. Want zonder die vertrouwde sfeer op te snuiven, zou aan hun onvergetelijke dag iets ontbroken hebben. Die plechtige trouwkledij met sluier ontlokte steevast een daverend applaus.

In die grote ontspanningsruimte heerste een uitgelaten stemming waar de jongeren zich als een vrije vis in hun eigen wereldzee waanden. Muziek speelde een grote rol in die sfeermaking. Oorspronkelijk zorgde de jukebox voor de nodige klanken. Iedereen kon door een geldstuk in de gleuf te steken, zijn geliefkoosde dans uitkiezen en dat gebeurde zo vlot dat er nooit enige onderbreking tussenviel. Maar de club moest met de tijd en zijn nieuwe snufjes mee. En dus werd na vijf jaar jukebox een professionele geluidsinstallatie met twee draaitafels en mengpaneel aangekocht waar discjockey's er op los konden gaan. Het waren wederom de eigen jongeren die zich tot enthousiast entertainer ontpopten met de toen gekende namen als Roger Allary, Jean Paul Clement, Leo Raes, Eric Verstraete, George Crombez, en andere. De keuze van muziekgenres groeide eveneens want weldra beschikte de club over honderden fonoplaten waarbij steeds de meest recente de vorige aanvulden. Elke maand werd ter afwisseling een orkestje uitgenodigd. Voor deze themabals beschikte de club over een drietal eigen muziekgroepjes en een optreden voor lokaal publiek was voor hen een uitstekende kans om voor de eerste maal een openbare auditie waar te maken. Ook andere dan huisorkesten kregen de gelegenheid om een avond hun kunnen te bewijzen en gewestelijk ontlukende namen versierden dan met enthousiasme het podium.

Twee avonden per jaar klom de stemming tot ongekende hoogten. Carnaval sprak toen bij de jongeren nog enorm tot de verbeelding. Er werd gemaskerd in de zaal, confetti en andere slingers flikkerden in de lucht. Gerard Dangreau en zijn kloeffebende kwamen elk jaar hun intrede doen om zich in die echte karnavalsfeer op te warmen alvorens naar het *Bal du rat mort* in het Kursaal af te zakken. Oudjaarsavond kende eveneens een gelijkaardige onvergetelijke bezieling. Het sluitingsuur werd dan per uitzondering tot 1 uur in de morgen uitgelengd. Klokslag middernacht doofden de lichten gedurende korte tijd zodat de jongeren voor eenmaal kus-intiem hun wensen konden uitwisselen zonder dat iemand kwam storen. Daarna volgde een slangendans of farandole die de koppels weer tot een beetje afstand dwong.

Spijts al die uitgelatenheid heerste toch een ongemerkt toezicht op de gang van zaken. Er was de lange bar waar alle bestellingen werden opgenomen en bezorgd. Hier hield Pol Clement de scepter in handen. Hij had vroeger als zeeman vele wateren bevaren en dat kwam hem nu goed te pas. Met de jongeren voelde hij zich terug als in zijn avontuurlijke jaren en dus klikte het met dat jong cliënteel. Maar regels zijn regels en daar hield hij als barkapitein streng de hand aan: beleefdheid aan de bar, geen bestelling met een halfvolle pint nog in de hand (want waarschijnlijk voor een ander reeds drooggelegde bedoeld), en absolute weigering aan wie daarvoor in aanmerking begon te komen. De kelners in de zaal waren jongeren van de club zelf die zich als vrijwilliger hadden opgegeven. Alhoewel voor hen dezelfde instructies golden, hadden ze het moeilijker om die streng toe te passen. Studentikoos-ludiek hadden ze sluiks een ander intern reglement opgesteld om nieuwe kandidaat-garçons te instrueren:

- minstens een vol glas of twee lege glazen kunnen dragen,
- in staat zijn per tien afgeleverde consumpties er zelf een te nuttigen,
- zich tijdens de diensturen eenmaal per avond naast vriendinnen of vrienden koesteren om de andere garçons dubbel te laten werken,
- nooit een consumptie weigeren van een klant,
- als de dorst jezelf te erg wordt, nooit de collega's vergeten.

De instructies voor bediening en ook wel het feit dat het jeugdbudget in die jaren nog beperkingen inhield, zorgde ervoor dat drankmisbruik alles bij mekaar zelden voorkwam. Het bleef een gezellige boel waar het heerlijk samenzijn de bovenhand hield.

Soms sloop door de zaal van mond tot mond de geheimzinnige boodschap: "hij is daar !" Dan zetten de koppeltjes zich wat verder van elkaar en werden luidruchtige tafels plots kalmer. Want "Hij" betekende Gerard met de onafscheidelijke sigaar tussen de lippen die vanuit het secretariaat op onverwachte ogenblikken de zaal kwam binnengeslopen. Te hevig vrijende koppeltjes werden even op de schouder getikt met de opmerking: "hou nog wat adem voor morgen." Nog vandaag spreken veel ouderen van die klopjes op hun schouder en ze kunnen er nu heerlijk om lachen. Het blijft één van die typische herinneringen uit hun sentimentele jeugdijaren. Ook als er ergens tumult ontstond omwille van een afgesnoept lief of ruzie om andere redenen, werd Gerard opgeroepen om de gemoederen te bedaren. Weerspanningen werden onherroepelijk de deur gewezen. De volgende week mochten ze wel weer binnen als ze beloofden het voortaan kalmer aan te doen. Recidivisten genoten wel eens van een langere schorsing en dat werd meestal als een zware straf ervaren want ze kwamen toch zo graag. Maar definitieve uitsluiting stond niet in Gerards woordenboek.

Tenslotte was er 'maatje'. Zij was de toilet dame, eveneens op ouderdom, die haar domein klinisch proper hield maar ook alle nieuwtjes te horen kreeg of tranen moest wissen. Zij ontpopte zich, naast toilet dame, vooral als biechtmoeder, troosteres in nood, ziekenhelpster (in haar kast lag steeds een voorraad aspirientjes), zalvende raadgeefster wanneer iemand thuis of op school problemen kende, en af en toe koppelaarster als een schuchtere het niet zelf aan zijn verhoopt lief durfde te vragen. Haar moederlijke bezorgdheid leverde haar de roepnaam van 'ma' op, snel omgezet naar 'maatje'. In het leven weduwe (weduwe Devriendt-Vanacker) had zij in het clubhuis als het ware een nieuw gezinsleven ontdekt. Toen zij na jaren afscheid nam, kreeg zij van het publiek een staand applaus en tal van dankbare kusjes.

Voor veel jonge senioren van vandaag blijft NonStop een betoverende herinnering. Iemand schreef: "Meteen raken wij het punt dat toch zo moeilijk te verwoorden is, de NonStop-sfeer. Wij en gij allen hebt ze gevoeld zowel in de weekends als tijdens de week. Zoveel details maakten die ambiance. Het overberoemde schouderklopje van de man met de sigaar, de wijsgerige babbeltjes met maatje, de lidkaartdiscussies met de portier, de herkenningstune van de verschillende dj's, de optredens van zoveel nationale en internationale hoogvliegers en bovenal; sfeer, sfeer.... Och je weet hoe het was tijdens die weekends ! "

GEEN ANTWOORD MEER

Op zaterdag 25 juni 1988 werd het toenmalig bestuur van het jeugdhuis plechtig op het Stadhuis ontvangen ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum. Ook de erepenning van de Stad werd uitgereikt. Toch was het geen uitbundige viering want voorzitter Momerency erkende in zijn gelegenheidsrede dat de massale bijval al een tijdje achter de rug lag en men zich tot een kern-jeugdhuis had moeten omvormen.

Op 4 april 1980 had voorzitter Daniëls afscheid genomen. Reeds toen voelde men aan dat de bloeiperiode van het jeugdhuisleven in gans Vlaanderen zijn beste tijd had gekend. Het ledenaantal verminderde gestadig en volle zalen werden nog zelden bereikt. NonStop werd daardoor gedwongen de weekendontspanning te beperken tot af en toe een thema-avond per maand terwijl de overige weken de deur gesloten bleef. Alleen de hobbyclubs, vooral de sportieve, hielden het vaandel nog een tijd overeind. Overigens kreeg men te maken met heel wat materiële tegenslagen in het verouderde gebouw onder de vorm van waterinslag, een invallende zoldering in het secretariaatsgedeelte en stijgende energiekosten. Volledig herstel was niet meer aan de orde want het Stadsbestuur had besloten het verarmde visserskwartier te renoveren en hierbij zou het gebouw toch moeten sneuvelen om plaats te maken voor een nieuw complex (thans sociale woningen). In 1984 was het zover en het jeugdhuis werd verzocht zijn lokalen te verlaten. NonStop bleef verweesd achter en vormde zich tot een overkoepelende V.Z.W. om voor de nog werkende

hobbyclubs en enkele algemene activiteiten (marathons, enz.). Maar zonder lokaal en dus zonder ledenaanvoer en vooral zonder de nodige financiële inkomsten doofde ook die werking geleidelijk uit. Voorzitter Momerency betreurde in zijn rede op het Stadhuis dat de club nog slechts een kleine honderd leden telde en dat het water aan de lippen stond.

Oorzaak van die toch snelle terugval, niet alleen in onze stad maar in gans Vlaanderen, dient gezocht in de veranderde sociale en economische situatie van het maatschappelijk leven. De moeilijke na-oorlogse jaren, met een slepende heropbouw van het land, deemsterden stilaan weg. De arbeidstijd verminderde (van 48u naar 40u per week) en meer vrije tijd kwam in de plaats. Ook de levensstandaard verbeterde waardoor de financiële mogelijkheid om die ontspanningstijd in te vullen, een opgaande trend vertoonde, ook bij de jongeren. Jeugdeconomie werd een nieuw gegeven en won meer en meer aan belang (20% van de totale economie). Overigens deed de overheid er nog een schep bij door de toegangsleeftijd tot het officiële uitgaansleven (danszalen) te verlagen van 18j naar 16j. zonder hierbij andere voorwaarden op te leggen. Reden was zagezegd de oneerlijke concurrentie waardoor de jeugthuizen te veel profiteerden van de economische relance.

De commerciële instellingen grepen meteen hun kans. Grote megadancings rezen als paddenstoelen uit de grond, later opgevolgd door de fenomenale muziekfestivals. Wereldberoemde vedetten, internationale groepen en professionele dj's werden geprogrammeerd in zalen betoverd door laserlichteffecten. Dit alles ondersteund door een golf van barnumreclame. Niet te verwonderen dat de jongeren in die nieuwe vloed werden meegezogen waartegen de jeugthuizen geen gepast antwoord wisten te vinden. Voor NonStop kwam erbij dat de oudere pionier-voorzitters, die ook in het gewone leven carrière hadden gemaakt, ondertussen de rangen hadden verlaten: Jan Felix werd Schepen in het stadsbestuur, Roger Boels promoveerde tot provincieraadslid en Gerard Daniëls bracht het eveneens tot Schepen. Samen stonden zij 17 jaar aan het roer. Zij werden vervangen door twintigers uit de club die weliswaar ervaring hadden opgedaan in het toen nog massale jeugdhuis maar moeilijk een uitweg vonden op de ontstane commerciële concurrentie. In de volgende 8 jaar kwamen niet minder dan drie nieuwe leiders aan bod wat een teken aan de wand was: Hugo Luyten tot 1982, Guy Goudesone tot 1985 en Marcel Momerency tot 1988. Te jong als zaakwaarnemer, zonder de nodige relaties, en de te snelle opvolging van voorzitterszetel, bleken geen goede gok om het zinkende schip in een veilige haven te loodsen. Meteen kwam een einde aan de roemrijke geschiedenis van jeugdclub NonStop. Maar bij elk afsterven blijft de herinnering bewaard. De senioren van vandaag koesteren nog steeds de belevenissen die ze in hun jeugd hebben meegemaakt: "Weet ge nog die tikjes op onze schouder !"

De jongeren van vandaag zullen hun uitdaging anders moeten aandurven zoals Brigitte VanderEecken het pakkend uitdrukte:

Jong-zijn
is nieuwe wegen durven gaan.
de weg vragen
en soms hem zelf zoeken
langs ongebaande wegen.
het is een plaats vinden
in het drukke mensenverkeer.
Jouw plaats
voorrang geven en krijgen
op kruispunten de juiste richting kiezen
en je toch mogen vergissen,
op je weg terugkeren.

Jong-zijn
is vrij willen zijn
en toch grenzen moeten aanvaarden.
vragen naar begrip
en je dikwijls onbegrepen voelen.
intens gelukkig zijn,
je heel eenzaam voelen,
uitbundig lachen,
troosteloos schreien.
leven van illusies
die als zeepbellen stukspringen
en toch blijven dromen.
met je hoofd tegen de muur lopen
en daartoe ook de kans krijgen.
een hart hebben vol vriendschap en begrip
en hard zijn voor je leeftijdsgenoten
de liefde ontdekken
en in de war zijn.
ongeneeslijk verliefd zijn
en toch weer langzaam moeten genezen.

Jong-zijn
het is hopen,
geloven in de mensen,
vertrouwen dat de liefde het
laatste woord heeft.

Jongeren zijn de thermometer
waarop het klimaat van de wereld
kan worden afgelezen.

BRONNEN

- 1) *Eerste Lustrum 1963-1968*, brochure Jeugdclubs NonStop.
- 2) *20 jaar jeugdleven, een anecdotische historiek van, voor en door Jeugdclubs NonStop*, samenstelling: Hugo Luyten, 1983.
- 3) FLASH, *De jeugd in het buitenland*, oktober 1960.
- 4) DE ZEEWACHT, *De jeugdraad*, 1 febr. 1962.
- 5) OSTEND MAGAZINE, *Nozems in de stad*, 8 juli 1960.
- 6) DE KINKHOREN, *Jeugdclubs Oostende*, 8^e jg., 1963, nr. 1.
- 7) DE ZEEWACHT, *Jeugdclubs Oostende meldt*, wekelijkse bijdragen 1963-65.
- 8) Gerard Daniels: *Manifest voor een jeugdpolitiek*, 1965 (onuitgegeven brochure).
- 9) DE BOND, *De vrije tijd in Europa*, 9 febr. 1962.
- 10) FLASH, *De jeugd in het binnenland*, juni 1960.
- 11) DE ZEEWACHT, *Jeugdbewegingen en business*, 1 sept. 1961.
- 12) DE STANDAARD, *Het probleem van de nozem*, 8 maart 1960.